

Vergeten om rekeningen te betalen, steeds geld kwijtraken. Wie dementeert, verliest stukje bij beetje de regie. Ook over geldzaken. Welke maatregelen kun je nemen? En hoe kan de bank helpen?

TEXST: PETER STEEMAN/AN NETTE CO ST FOTO'S: HOLLANDESE HOOGTE/CORBIS

DEMENTIE EN GELDZAKEN: TABOE?

'Niemand pakt je geld af, mama'

DEMENTIE EN DAN NL

Mensen met dementie vergeten wat de waarde van munten en papiergeld is. Dit gebrek aan overzicht en context maakt hen vaak achterdochtig en geagiteerd. Het raakt niet alleen de patiënt, maar ook zijn of haar omgeving. Vanaf een leeftijd van 65 jaar ontwikkelt ongeveer 5 procent van de mensen dementie. Boven de 80 jaar is dat ongeveer 20 procent en dit aantal neemt toe. In Nederland zal het aantal demente mensen de komende decennia verdubbelen, van 250.000 nu tot 500.000 in 2050. Wilfred Smit, directeur commercie Particulieren en Bedrijven Advies van Rabobank Hart van Brabant, kent deze cijfers ook en onderkent de problematiek rond het thema en het belang van een goede begeleiding bij financiële zaken. 'Als bank nemen we op diverse manieren onze verantwoordelijkheid. De collega's van Verkoop en Service hebben zich bijvoorbeeld verdiept in de materie, waardoor

zij signalen van beginnende dementie herkennen en daar met de nodige zorgvuldigheid op in kunnen gaan. Toen we vernamen dat Rabobank Foundation een bewustwordingsprogramma ontwikkelde om dementie beter bespreekbaar te maken, hebben we daar meteen aansluiting bij gezocht en gevonden. Dat heeft ook geleid tot een uitwisseling van informatie en middelen. Het is mooi als we elkaar, en daarmee onze klanten, op die manier kunnen helpen.'

DE BANK HELPT Wilfred: 'Onze adviseurs kennen dus de indicatoren die kunnen wijzen op beginnende dementie. Zij gaan dan in gesprek met de klant om na te gaan of de vermoedens juist zijn. Blijkt dat het geval te zijn, dan spreken we in nauw overleg met familie beschermingsmaatregelen af. Dat kan bijvoorbeeld het blokkeren van de spaarrekening, effectenrekening en creditcard zijn. Ook het verlagen van de paslimiet en het via automatische incasso laten verlopen van periodieke, reguliere

betalingen als gas, water, licht en verzekeringen zijn mogelijkheden.' Er zijn ook verschillende wettelijke maatregelen om de financiële zaken te regelen van iemand met dementie. Zo kan via de notaris een levenstestament worden opgesteld waarbij een gevolmachtigde wordt benoemd, al dan niet met een toezichthouder. 'Hiervoor geldt eigenlijk hetzelfde als voor je pensioen', stelt Wilfred, 'je zou al na moeten denken over een levenstestament op een moment dat het helemaal nog niet aan de orde is. Je bent niet ineens dement, maar op het moment dat het duidelijk wordt is het vaak al te laat. Juridisch gezien wordt verondersteld dat je dan niet meer in staat bent om rechtsgeldige besluiten te nemen, zoals dat formeel wordt omschreven.' Een andere mogelijkheid is bewindvoering. Dat moet bij de kantonrechter worden aangevraagd door een naast familielid en daarbij krijgt de bewindvoerder het beheer over het vermogen van de ouder en neemt deze financiële zorg uit handen. Het verst gaat

iemand onder curatele stellen, waardoor de betreffende persoon handelingsonbekwaam wordt. 'Het blijft een moeilijk thema, maar als bank doen we er alles aan om de dienstverlening aan klanten met dementie zorgvuldig in te richten', besluit Wilfred.

SAMENWERKING Rabobank Hart van Brabant participeert ook in een samenwerkingsverband. Wilfred: 'Op initiatief van de Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric vormen gemeenten uit Noord-Brabant, Limburg en de Belgische Kempen samen een koplopersgroep om dementvriendelijke gemeenten te worden. De gemeente Oisterwijk maakt deel uit van deze groep. Op uitnodiging van de gemeente vertelde ik tijdens de interregionale werkconferentie 'Onverwachte Ontmoetingen' hoe onze bank omgaat met klanten met dementie.' Wilfred nam ook deel aan de paneldiscussie tijdens de bijeenkomst in mei waar de gemeente het

Bankzaken honderd procent dementieproof maken kan niet, maar de bank kan wel beschermende maatregelen bieden.

project 'Dementievriendelijk Oisterwijk' presenteerde aan dienstverlenende organisaties, winkeliers en horeca. Binnen Rabobank Hart van Brabant is Wilfred betrokken bij het thema Zorg en Ouderen. 'Het is vanzelfsprekend dat er binnen dit thema aandacht voor is, omdat dit raakvlakken heeft met zorg én ouderen. We ondersteunen dan ook graag projecten die erop gericht zijn mensen met dementie zo lang mogelijk deel te laten nemen aan het openbare leven.'

PRIVACY Ireen van Ditschuyzen maakte een documentaire DementieEnDan waarin ze een langere periode mensen met dementie volgde. Daarin komen de kwetsbaarheid, angst en onzekerheid duidelijk naar voren. De maatschappij reageert schichtig op dit gedrag. Men is bang om aan de privacy te komen. Van Ditschuyzen vindt dat zeker banken de morele plicht hebben om deze klanten te beschermen. Wilfred beaamt dat volmondig en erkent ook

het privacy-aspect. 'Uit het oogpunt van privacy mogen we als bank alleen iets vastleggen over bijvoorbeeld ziekte als dat in het belang van de klant is. Maar wanneer is dat? Ik zo u graag zien dat de politiek heldere richtlijnen vaststelt over wat het belang van de klant is. Als alle adviseurs door een melding in het systeem op de hoogte zijn van wat er speelt, kan de dienstverlening daarop afgestemd worden.'

DEMENTIEENDAN Van 20-29 september 2013 is er een landelijke campagne 'DementieEnDan'. In deze week, op 23 en 24 september om 21.00 uur, zendt de publieke omroep (AVRO) op Nederland 2 het documentaire tweeluik 'DementieEnDan' uit, waarin vier mensen met dementie twintig maanden lang gevolgd zijn in hun dagelijkse leven. Rabobank Foundation heeft de campagne financieel ondersteund. Rabobank besteedt in opleidingen voor adviseurs ook specifieke aandacht aan hulpbehoevende klanten.

'Angst om je geld te verliezen, zit heel diep. In verzorgingstehuizen houden vrouwen hun tas op schoot.'